

รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
อำเภอเสนาห์ จังหวัดสระบุรี
ข้อมูล ณ วันที่ ๑๓ เดือนมิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๘

=====

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

๑. ชื่อ-สกุล..นายประสิทธิ์...แก้วกุลงาม.....
๒. เลขประจำตัวประชาชน.....
๓. ที่อยู่ปัจจุบันที่ติดต่อได้ บ้านเลขที่ ๔๔ หมู่ที่ ๘ ตำบลเมืองเก่า อำเภอเสนาห์ จังหวัดสระบุรี.....
โทรศัพท์ ๐๘-๙๖๑๒-๖๑๐๑ Facebook ...-..... Line ๐๘๙๖๑๒๖๑๐๑
ปีเกิด พ.ศ. ๒๕๐๒
๔. สถานภาพ ☐ โสด ☒ สมรส ☐ หย่าร้าง
๕. ระดับการศึกษา..ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
สถาบันการศึกษา..โรงเรียนสระบุรีวิทยาคม
๖. อาชีพปัจจุบัน
☒ ๖.๑ ประกอบอาชีพการเกษตรเพียงอย่างเดียว
☐ ๖.๒ ประกอบอาชีพการเกษตร และประกอบอาชีพอย่างอื่นนอกเหนือจากเกษตร
ระบุ.....
๗. รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร.....๑๒๐,๐๐๐.....บาท/ปี
๘. เป็นเกษตรกรต้นแบบ ศพก. หลัก เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๙

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. สินค้าหลัก.....ข้าว.....

๒. แปลงเรียนรู้ มีจำนวน ๒ แปลงเรียนรู้ ประกอบด้วย

๑) แปลงเรียนรู้ ด้านการลดต้นทุนการผลิตข้าว

สถิติการปลูกข้าวแบบลดต้นทุนมีการผลิตตามหลักปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) มีการจัดการแปลงที่เหมาะสมที่จะใช้เป็นแปลงสาธิต และฝึกปฏิบัติตลอดกระบวนการผลิตข้าว โดยมีการวางแผนการปลูกข้าวอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่การเตรียมดิน การเตรียมเมล็ดพันธุ์ การปลูก การดูแลรักษา การป้องกันและกำจัดศัตรูพืช โดยใช้วิธีผสมผสาน การใช้ศัตรูธรรมชาติ การเก็บเกี่ยว และการแปรรูป

๒) แปลงเรียนรู้ ด้านการปลูกพืชผสมผสาน

สถิติการปลูกพืชแบบผสมผสาน เพื่อลดความเสี่ยงและเพิ่มรายได้หมุนเวียนตลอดทั้งปี โดยแบ่งพื้นที่ ดังนี้ แปลงปลูกไม้ผล แปลงผักสวนครัว โรงเรือนผักสลัด และบ่อเลี้ยงปลา มีการจัดการแปลงที่เหมาะสม ตั้งแต่การเตรียมดิน การเตรียมเมล็ดพันธุ์ การปลูก การดูแลรักษา การป้องกันและกำจัดศัตรูพืชโดยใช้วิธีผสมผสาน การใช้ศัตรูธรรมชาติ และการเก็บเกี่ยว

ภาพ แปลงเรียนรู้ ด้านการลดต้นทุนการผลิตข้าว

แปลงเรียนรู้ ด้านการปลูกพืชผสมผสาน

๓. ฐานเรียนรู้ จำนวน.....๕.....ฐานเรียนรู้ ประกอบด้วย

ฐานเรียนรู้ที่ ๑ ฐานเศรษฐกิจพอเพียง ถ่ายทอดแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของในหลวงรัชกาลที่ ๙ การปลูกพืชแบบผสมผสาน ไปสู่ชุมชนผ่านการเรียนรู้แบบลงมือทำ เน้นการพึ่งพาตนเองในระดับชุมชน ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่และการทดลองจริง เพื่อสร้างความยั่งยืน ลดความเสี่ยง และเพิ่มรายได้หมุนเวียนตลอดทั้งปี โดยแบ่งพื้นที่ ดังนี้ แปลงปลูกไม้ผล แปลงผักสวนครัว โรงเรือนผักสลัด และบ่อเลี้ยงปลา

ฐานเรียนรู้ที่ ๒ ฐานการตรวจวิเคราะห์ดินและใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ เรียนรู้วิธีการการตรวจวิเคราะห์ดินเบื้องต้น เพื่อเติมธาตุอาหารที่ขาดหรือต่ำเกินไป และปรับสภาพดินให้เหมาะสมกับพืชที่ปลูก ไม่เกินความจำเป็น เพื่อลดค่าใช้จ่ายและผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

ฐานเรียนรู้ที่ ๓ ฐานการทำปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ เรียนรู้วิธีและฝึกปฏิบัติการทำปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ รวมถึงการเพาะเลี้ยงเห็ดนางฟ้า และวิธีการนำไปใช้ประโยชน์เพื่อปรับปรุงบำรุงดินและพืช

ฐานเรียนรู้ที่ ๔ ฐานการผลิตและใช้สารชีวภัณฑ์ เรียนรู้ทฤษฎี ฝึกเพาะเลี้ยงและการใช้สารชีวภัณฑ์ เช่น เชื้อราไตรโคเดอร์มา ในการควบคุมศัตรูพืชบนผสมผสาน เพื่อลดการใช้สารเคมี

ฐานเรียนรู้ที่ ๕ ฐานการทำบัญชีครัวเรือน เรียนรู้การทำบัญชีครัวเรือน เช่น การบันทึกรายรับ-รายจ่าย, งบกำไร-ขาดทุนของครัวเรือน เพื่อวางแผนการใช้จ่ายและการผลิตพืช ทำให้บริหารจัดการค่าใช้จ่ายและลดต้นทุนการผลิตได้

๔. หลักสูตรการเรียนรู้ จำนวน.....๓.....หลักสูตร ประกอบด้วย

๔.๑ หลักสูตรหลัก จำนวน.....๑.....หลักสูตร ประกอบด้วย

การลดต้นทุนการผลิต, การผลิตข้าวที่สามารถลดต้นทุนการผลิตข้าวจากเดิม ๕,๐๐๐ บาท/ไร่ เป็น ๓,๕๐๐ บาท/ไร่ ประกอบด้วย

๑) การปรับระดับพื้นดินเพื่อการอนุรักษ์ดินและการใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถเพิ่มประสิทธิภาพของดินและน้ำให้เหมาะสมแก่การทำการเกษตร โดยการปรับระดับพื้นนาจะทำให้สามารถให้น้ำได้อย่างสม่ำเสมอและทั่วถึง ลดปัญหาวัชพืชในนาข้าว สะดวกต่อการระบายน้ำ ความสม่ำเสมอต่อการให้น้ำ และเมล็ดพันธุ์ รวมถึงจัดระบบทางลำเลียงโดยให้ผ่านแปลงเพาะปลูกทั่วถึงทุกแปลง สามารถลำเลียงปัจจัยการผลิตขนส่งผลผลิตจากไร่นาได้สะดวก มีประสิทธิภาพในการให้น้ำ และการระบายน้ำในแปลง เพาะปลูกได้ตามต้องการ สามารถใช้เครื่องทุ่นแรง และเครื่องจักรกลในแปลง ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒) การตรวจวิเคราะห์ดินและใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ ตรวจวิเคราะห์ดินอยู่เสมอ เพื่อทราบความสมบูรณ์ของธาตุอาหาร โดยเฉพาะไนโตรเจน ฟอสฟอรัส และโปแตสเซียม และใช้ข้อมูลจากการวิเคราะห์และระยะการเจริญเติบโตเพื่อปรับปริมาณและชนิดของปุ๋ยให้เหมาะสม ไม่เกินความจำเป็น เพื่อลดค่าใช้จ่ายและผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

๓) การใช้ปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ รวมถึงการเพาะเลี้ยงเห็ดนางฟ้า เพื่อลดค่าใช้จ่ายในการปรับปรุงบำรุงดินและพืช

๔) การใช้พันธุ์ข้าวที่เหมาะสมกับพื้นที่ เลือกพันธุ์ที่ให้ผลผลิตสูง ต้านทานโรค-แมลง เหมาะกับพื้นที่ และได้รับการรับรอง

๕) การจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน โดยการควบคุมศัตรูพืชในหลายๆ วิธีมาประยุกต์ใช้ในพื้นที่ ได้แก่ การสำรวจศัตรูธรรมชาติอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ทราบแนวโน้มของจำนวนศัตรูพืช และการใช้สารชีวภัณฑ์ในการควบคุมศัตรูพืช ลดการใช้สารเคมี และสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการเจริญเติบโตของข้าว

๖) การทำบัญชีครัวเรือน เพื่อวางแผนการใช้จ่ายและการผลิตข้าว ทำให้บริหารจัดการค่าใช้จ่ายและลดต้นทุนการผลิตได้

๔.๒ หลักสูตรบังคับ จำนวน...๓...หลักสูตร ประกอบด้วย

๑) เศรษฐกิจพอเพียง การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการทำการเกษตร โดยเน้นให้เกษตรกรและชุมชนพึ่งพาตนเองอย่างมีเหตุผล ไม่ฟุ้งเฟ้อ และมีภูมิคุ้มกันรับมือความเสี่ยงต่างๆ

๒) เกษตรทฤษฎีใหม่ เน้นการพัฒนาชาวนาให้พึ่งพาตนเองได้ สร้างความมั่นคงด้านอาหาร น้ำ และทรัพยากรบนพื้นที่เกษตร โดยเน้นให้มีการจัดสรรที่ดินเป็นส่วนๆ เพื่อให้สามารถผลิตอาหารได้เองและมีความยืดหยุ่นต่อสถานการณ์ต่างๆ

๓) เกษตรผสมผสาน การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ เพื่อสร้างความยั่งยืน ลดความเสี่ยง และเพิ่มรายได้หมุนเวียนตลอดทั้งปี โดยแบ่งพื้นที่ ดังนี้ แปลงปลูกไม้ผล แปลงผักสวนครัว โรงเรือนผักสลัด และบ่อเลี้ยงปลา

๔.๓ หลักสูตรเสริม จำนวน.....๒....หลักสูตร ประกอบด้วย

๑) การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า การบริหารจัดการน้ำในนาข้าว ทั้งช่วงข้าวนาปี และการทำนาแบบเปียกสลับแห้งช่วงการผลิตข้าวนาปรัง ทำให้สามารถให้น้ำได้อย่างสม่ำเสมอและทั่วถึง ลดปัญหาวัชพืชในนาข้าว สะดวกต่อการระบายน้ำ ความสม่ำเสมอต่อการให้ปุ๋ย และเมล็ดพันธุ์

๒) ทำให้สามารถให้น้ำได้อย่างสม่ำเสมอและทั่วถึง ลดปัญหาวัชพืชในนาข้าว สะดวกต่อการระบายน้ำ ความสม่ำเสมอต่อการให้ปุ๋ย และเมล็ดพันธุ์

๔.๔ หลักสูตรที่มีความโดดเด่นของ ศพก. (ให้ระบุมานาน ๑ หลักสูตร พร้อมระบุวัตถุประสงค์ เนื้อหา และรูปแบบการถ่ายทอดความรู้)

หลักสูตรการลดต้นทุนการผลิต

วัตถุประสงค์ เนื่องจากการผลิตข้าวโดยไม่ได้นำหลักวิชาการเข้ามามีส่วนร่วมทำให้ต้นทุนการผลิตข้าวสูง และไม่สามารถควบคุมปริมาณของผลผลิตได้ จึงปรับเปลี่ยนการทำนาแบบเดิมสู่การทำเกษตรแบบใช้หลักวิชาการหรือเทคโนโลยี เพื่อลดต้นทุนและเพิ่มผลผลิตข้าว ทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น

เนื้อหา บรรยายและสาธิต จากองค์ความรู้ที่ได้นำมาใช้จริง ได้แก่ การปรับระดับพื้นดินเพื่อการอนุรักษ์ดินและการใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ, การตรวจวิเคราะห์ดินและใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์, การใช้ปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ, การใช้พันธุ์ข้าวที่เหมาะสมกับพื้นที่, การจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน และการทำบัญชีครัวเรือน

รูปแบบการถ่ายทอดความรู้ วิเคราะห์จากกลุ่มเกษตรกรในแต่ละกลุ่ม ถึงความต้องการในการพัฒนา หรือเรียนรู้ หรือปัญหาที่ต้องการจะแก้ไข โดยเน้นเกษตรกรเป็นศูนย์กลางในการแก้ปัญหาและถ่ายทอดองค์ความรู้ ประกอบด้วย การบรรยายให้ความรู้เบื้องต้นตามหลักวิชาการและการประยุกต์ใช้จริง การบรรยายตามฐานเรียนรู้ และฝึกลงมือปฏิบัติ การเรียนรู้จริงจากแปลงเรียนรู้ และส่งเสริมให้เกิดการปรับใช้ในพื้นที่ของตนเอง

๕. การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับ จังหวัด (การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ให้อธิบายวิธีการ และแนวทางในการเข้าร่วม จัดทำแผนอย่างละเอียด)

เป็นประธานในการประชุมเชื่อมโยงคณะกรรมการศพก. และแปลงใหญ่ระดับอำเภอ และการเข้าร่วม ในระดับจังหวัด การเสนอปัญหา อุปสรรค ในการดำเนินงานและความต้องการต่างๆ ของเกษตรกรในพื้นที่ เพื่อ จัดทำแผนระดับตำบล และระดับอำเภอ เกิดการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตร นอกจากนี้ เกษตรกรต้นแบบ เจ้าของศูนย์ฯ ยังมีตำแหน่งอื่น ๆ เช่น ประธานกลุ่มแปลงใหญ่ข้าวตำบลเมืองเก่า ประธานศูนย์จัดการดินและปุ๋ย ชุมชนอำเภอเสนาให้ ประธานศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน หมอดินอาสา และครูบัญชีอาสา จึงได้มีโอกาสเข้าร่วม ประชุมเพื่อเสนอแผนความต้องการของชุมชน ต่อหน่วยงานอื่นๆ ทั้งในกระทรวงเกษตรและนอกกระทรวงเกษตรได้

๖. การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.) (มีการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ใครบ้างเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน และให้แนบแผนฯ)

จัดทำแผนศพก. จากความเป็นประธานในการประชุมเชื่อมโยงคณะกรรมการศพก. และแปลงใหญ่ ระดับอำเภอ เพื่อวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค สภาพภูมิอากาศ ปริมาณน้ำต้นทุน ปัจจัยสภาพแวดล้อมต่างๆ ที่มีความเสี่ยงและอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและการให้ผลผลิตของพืชหรือสินค้าเกษตรหลัก...สถานการณ์การผลิต การเพาะปลูก การตลาด ปัญหาความเดือดร้อน และเรื่องราวเรียนของเกษตรกร และการดำเนินการแก้ไขปัญหา และ ขับเคลื่อนการดำเนินงานของเครือข่าย ศพก. ข้อมูลข่าวสารทางด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ๆ ร่วมกัน หน่วยงานภาคี ได้แก่ โครงการชลประทานสระบุรี สถานีพัฒนาที่ดินสระบุรี ปศุสัตว์อำเภอเสนาให้ และประมงอำเภอ เสนาให้ เพื่อบูรณาการการทำงาน กำหนดเป็นแผนการพัฒนามาของศพก. อำเภอเสนาให้ และการสร้างการรับรู้ให้กับ เกษตรกรในอำเภอ

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลด้านการเกษตรและการทำงานเป็นเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต สินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. ผลสำเร็จในกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรต้นแบบที่มีการนำวิชาการ เทคโนโลยีการเกษตร มาปรับ ใช้ใน ศพก. จนเกิดผลสำเร็จในการทำเกษตร พร้อมเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรในพื้นที่

๑.๑ แรงบันดาลใจและจุดเริ่มต้น

๑) อะไรคือแรงบันดาลใจในการเริ่มต้นการปรับเปลี่ยนการทำเกษตรแบบเดิม ๆ สู่การทำเกษตร แบบใช้หลักวิชาการหรือเทคโนโลยีในกิจกรรมการเกษตรของท่าน

- ความต้องการรักษาสิ่งแวดล้อม: การลดการใช้สารเคมีและปุ๋ยเคมี เพื่อสร้างเกษตรที่ยั่งยืนและเป็นมิตรกับ ธรรมชาติ
- การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่: เช่น เกษตรอัจฉริยะ การใช้โดรน ระบายเซ็นเซอร์ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ และผลผลิต

- ความใส่ใจในคุณภาพอาหาร: การปลูกพืชแบบธรรมชาติ ปลอดภัย เพื่อสุขภาพที่ดีของผู้บริโภค
- การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ: เช่น การใช้แหล่งน้ำอย่างรู้คุณค่า การปลูกพืชหมุนเวียนและการทำเกษตรอินทรีย์
- เรียนรู้จากชุมชนและเกษตรกรรุ่นเก่า: การนำแนวคิดดั้งเดิมมาปรับใช้ให้เข้ากับยุคสมัยใหม่
- ความหวังในการสร้างรายได้และความมั่นคงทางอาหาร: การเพิ่มผลผลิตโดยไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม ทำให้เกษตรกรมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น
- ความสนใจในความหลากหลายทางชีวภาพ: การปลูกพืชหลายชนิดเพื่อเสริมสร้างความสมดุลและลดความเสี่ยง

๒) ปัญหาหรือความท้าทายอะไรที่ผลักดันให้เกิดการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้

- การลดต้นทุนและเพิ่มรายได้: การหลักวิชาการและการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้ เช่น การวิเคราะห์ดิน ทำให้สามารถช่วยลดต้นทุนการผลิต เพิ่มผลผลิตได้ รวมถึงผลผลิตมีคุณภาพมากขึ้น

๑.๒ รายละเอียดของการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่นำมาใช้ ในแปลงเรียนรู้ ฐานเรียนรู้

๑) การทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรใดที่ได้นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตร (เช่น การลดการเกิดปัญหาเรื่องดิน น้ำ อากาศ ในพื้นที่ การลดต้นทุนการผลิต การลดการระบาดของศัตรูพืช การเพิ่มผลผลิต การเพิ่มมูลค่าผลผลิต ได้มีการนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีมาปรับใช้อย่างไรบ้าง)

- (๑) การวิเคราะห์ดิน ศึกษาและวิเคราะห์ดินเพื่อทราบความสมบูรณ์ของธาตุอาหารในดิน โดยเฉพาะไนโตรเจน ฟอสฟอรัส และโปแตสเซียม
- (๒) ใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ ใช้ข้อมูลจากการวิเคราะห์และระยะการเจริญเติบโตเพื่อปรับปริมาณและชนิดของปุ๋ยให้เหมาะสม ไม่เกินความจำเป็น เพื่อลดค่าใช้จ่ายและผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม
- (๓) การงดเผาฟาง ช่วยเพิ่มอินทรีย์วัตถุในดิน ทำให้ดินมีความอุดมสมบูรณ์และสามารถใช้เป็นปุ๋ยอินทรีย์ได้ รักษาหน้าดินและลดการเกิดดินเสื่อมโทรม การหมักเป็นปุ๋ยหมัก การใช้เป็นอาหารสัตว์ หรือการทำวัสดุธรรมชาติ ทำให้ลดต้นทุนและเพิ่มรายได้ รวมถึงลดภาวะโลกร้อนและมลพิษทางอากาศ
- (๔) การจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน นำการควบคุมศัตรูพืชในหลายๆ วิธีมาประยุกต์ใช้ในพื้นที่ ได้แก่ การสำรวจศัตรูธรรมชาติอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ทราบแนวโน้มของจำนวนศัตรูพืช และการใช้สารชีวภัณฑ์ในการควบคุมศัตรูพืช ลดการใช้สารเคมี และสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการเจริญเติบโตของข้าว

๒) อธิบายขั้นตอนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการเกษตรของท่าน

- การตรวจวิเคราะห์ดินและใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ ศึกษาและเข้าร่วมอบรมกับสถานีพัฒนาที่ดินสระบุรีและสำนักงานเกษตรอำเภอเสนาให้ ร่วมตรวจวิเคราะห์ดินกับเจ้าหน้าที่อยู่เสมอ เพื่อทราบความสมบูรณ์ของธาตุอาหาร โดยเฉพาะไนโตรเจน ฟอสฟอรัส และโปแตสเซียม และใช้ข้อมูลจากการวิเคราะห์และระยะการเจริญเติบโตเพื่อปรับปริมาณและชนิดของปุ๋ยให้เหมาะสม ไม่เกินความจำเป็น เพื่อลดค่าใช้จ่ายและผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

- การรดเฝ้าพาง หลังจากเกี่ยวข้าวและทำการหมักฝักข้าว และไถกลบตอซังข้าว เพื่อช่วยเพิ่มอินทรีย์วัตถุในดิน ทำให้ดินมีความอุดมสมบูรณ์และสามารถใช้เป็นปุ๋ยอินทรีย์ได้ รักษาหน้าดินและลดการเกิดดินเสื่อมโทรม

- การจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน ศึกษาและเข้าร่วมอบรมกับกรมส่งเสริมการเกษตร ร่วมกับเจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอเสนาให้ลงแปลงเพื่อสุ่มสำรวจศัตรูธรรมชาติอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ทราบแนวโน้มของจำนวนศัตรูพืช และการใช้สารชีวภัณฑ์ในการควบคุมศัตรูพืช ลดการใช้สารเคมี และสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการเจริญเติบโตของข้าว

๓) อธิบายขั้นตอนการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการ เช่น การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การปรับเปลี่ยนพันธุ์พืชที่ทนต่อสภาพภูมิอากาศ ด้านทานต่อโรคแมลง เป็นต้น (ให้อธิบายขั้นตอน วิธีการอย่างละเอียด)

การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน มีขั้นตอนดังนี้

.....๑) การตรวจวิเคราะห์ดิน

- การเก็บตัวอย่างดิน สุ่มเก็บในช่วงก่อนทำการเพาะปลูกพืช กระจายทั่วแปลงประมาณ ๑๕ จุด ขุดหลุมในแนวตั้งเป็นรูปตัววี ลึก ๑๕ เซนติเมตร แชะดินด้านข้างออกมา ๒-๓ เซนติเมตร เกลี่ยดินฝั่งในที่ ร่มจนแห้ง แบ่งมาเพียง ๑ ส่วน ๔ ของดิน หนักประมาณครึ่งกิโลกรัม

- การตรวจวิเคราะห์ไนโตรเจน (N) ในดิน ตักตัวอย่างดินด้วยช้อนพลาสติก ปาดดินส่วนเกินออก เทตัวอย่างดินใส่ลงในขวดทดสอบ ใช้หลอดฉีดยาขนาด ๓ มล. ดูดน้ำยา N-๑ ปริมาตร ๓ มล. ใส่ลงในขวดทดสอบ ใช้หลอดฉีดยาขนาด ๓ มล. ดูดน้ำยา N-๒ ปริมาตร ๒.๕ มล. ใส่ลงในขวดทดสอบ แก้วขวดทดสอบให้สารละลายเข้ากัน ตั้งทิ้งไว้ประมาณ ๕ นาที ใช้หลอดฉีดยาขนาด ๕ มล. ดูดน้ำยา N-๓ ปริมาตร ๕ มล. ใส่ลงในขวดทดสอบ หยดน้ำยา N-๔ จำนวน ๘ หยด ลงในขวดทดสอบ ใช้หลอดฉีดยาขนาด ๑๐ มล. ดูดน้ำยา N-๕ ปริมาตร ๗ มล. ใส่ลงในขวดทดสอบ แล้วค่อย ๆ แก้วขวดทดสอบ ถ้าสารละลายเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลแดง แสดงว่ามีปริมาณไนโตรเจนในดินสูง แต่ถ้าไม่เปลี่ยนสี ดำเนินการต่อไป ใช้หลอดฉีดยาขนาด ๑ มล. ดูดน้ำยา N-๕ ปริมาตร ๑ มล. ใส่ลงในขวดทดสอบ แล้วค่อย ๆ แก้วขวดทดสอบ ถ้าสารละลายเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลแดง แสดงว่ามีปริมาณไนโตรเจนในดินปานกลาง แต่ถ้าไม่เปลี่ยนสี ดำเนินการต่อไป ใช้หลอดฉีดยาขนาด ๑ มล. ดูดน้ำยา N-๕ ปริมาตร ๐.๕ มล. ใส่ลงในขวดทดสอบ แล้วค่อย ๆ แก้วขวดทดสอบ ถ้าสารละลายเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลแดง แสดงว่ามีปริมาณไนโตรเจนในดินต่ำ แต่ถ้ายังไม่เปลี่ยนสี แสดงว่ามีปริมาณไนโตรเจนในดินต่ำมาก

- การสกัดสารละลายตัวอย่างดิน ตักตัวอย่างดินด้วยช้อนสแตนเลส ปาดดินส่วนเกินออก ใส่ลงในขวดสกัดดิน ใช้หลอดฉีดยาขนาด ๒๐ มล. ดูดน้ำยาสกัดดินปริมาตร ๒๐ มล. ใส่ลงในขวดสกัดดิน แก้วขวดสกัดดินอย่างต่อเนื่อง ประมาณ ๕ นาที วางกรวยกรองลงบนขวดกรองตัวอย่างดิน แล้วนำกระดาษกรองมาพับ วางกระดาษกรองที่พับแล้วบนกรวยกรอง ค่อย ๆ เทสารละลายตัวอย่างดินจากขวดสกัดดินลงบนกรวยกรองจนหมด (อย่าเทจนล้นเกินขอบกระดาษกรอง) เมื่อได้สารละลายใส น. ๖ ไปตรวจสอบหาปริมาณฟอสฟอรัสและโพแทสเซียมต่อไป

- การตรวจวิเคราะห์ฟอสฟอรัส (P) ในดิน ใช้หลอดฉีดยาขนาด ๑ มล. ดูดสารละลายตัวอย่างดินที่กรองแล้วปริมาตร ๑ มล. ใส่ลงในขวดทดสอบ ใช้หลอดฉีดยาขนาด ๑ มล. ดูดน้ำยา P-๑ ปริมาตร ๑ มล. ใส่ลงในขวดทดสอบ ใช้หลอดฉีดยาขนาด ๑ มล. ดูดน้ำยา P-๒ ปริมาตร ๒ มล. (ดูด ๒ ครั้ง) ใส่ลงในขวดทดสอบ ใช้ช้อนพลาสติกขนาดเล็กตักผง P-๓ ประมาณ ๑ ส่วน ๔ ช้อน ใส่ลงในขวดทดสอบ แก้วขวดทดสอบให้สารละลาย

เข้ากัน แล้วตั้งทิ้งไว้ประมาณ ๕ นาที เพื่อให้สีของสารละลายเกิดขึ้นอย่างสมบูรณ์ นำไปเปรียบเทียบกับสารละลายมาตรฐาน สังเกตว่าสีน้ำเงินที่เกิด ขึ้นของฟอสฟอรัสอยู่ในระดับ ต่ำมาก ต่ำ ปานกลาง สูง หรือสูงมาก

- การตรวจวิเคราะห์โพแทสเซียม (K) ในดิน ใช้หลอดฉีดยาขนาด ๑ มล. ดูดสารละลายตัวอย่างดินที่กรองแล้วปริมาตร ๑ มล. ใส่ลงในขวดทดสอบ ใช้หลอดหยดพลาสติกดูดน้ำยา K-๑ หยดลงในขวดทดสอบ ๕ หยด ใช้หลอดฉีดยาขนาด ๑ มล. ดูดน้ำยา K-๒ ปริมาตร ๒ มล. (ดูด ๒ ครั้ง) ใส่ลงในขวดทดสอบ เขย่าสารละลายตัวอย่างดินกับสารละลายมาตรฐาน แล้วสังเกตความขุ่นของตะกอนพร้อมกัน โดยนำขวดมาวางบนแผ่นขาวตที่มีลายเส้น (ดังภาพ) มองดูลายเส้นผ่านความขุ่นของสารละลายนั้น เปรียบเทียบปริมาณความขุ่นของสารละลายว่าอยู่ในระดับต่ำมาก ต่ำ ปานกลาง สูง หรือสูงมาก

๒) การผสมปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน นำผลวิเคราะห์ดินมาเทียบกับค่ามาตรฐานของพืช(ข้าว) เพื่อประเมินว่าธาตุอาหารชนิดใดในดินมีปริมาณเพียงพอ หรือขาดแคลน เลือกสูตรปุ๋ยเคมีที่มีธาตุอาหารหลักและธาตุอาหารรองตรงกับความต้องการของพืช และคำนวณปริมาณปุ๋ยที่ต้องใช้ในแต่ละครั้ง นำแม่ปุ๋ยต่างๆ มาผสมกันตามอัตราส่วนที่คำนวณไว้ และนำไปใช้ประโยชน์

๒. ผลสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับต่อการทำอาชีพการเกษตร: ผลลัพธ์ที่ได้รับจากการนำนวัตกรรม/เทคโนโลยีมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรคืออะไร เช่น ต้นทุน รายได้ ผลผลิต (ใส่รายละเอียดข้อมูลเชิงตัวเลขเพิ่มเติมเพื่อการเปรียบเทียบเชิงประจักษ์ และให้ระบุสินค้าเกษตรที่ทำการผลิตใน ศพก.ของท่าน)

๒.๑ สินค้าเกษตรที่มีการดำเนินกิจกรรมใน ศพก. มีดังนี้

๑) สินค้าเกษตร ด้านพืช ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๓.....ชนิด ประกอบด้วย

๑.๑) ข้าว.....พื้นที่ปลูกจำนวน.....๓๑.....ไร่

๑.๒) ผักสวนครัว.....พื้นที่ปลูกจำนวน.....๑.....ไร่

๑.๓) ผักสลัด.....พื้นที่ปลูกจำนวน.....๔๐.....(ตารางวา)

๑.๔) ไม้ผล.....พื้นที่ปลูกจำนวน.....๒.....(งาน)

๒) สินค้าเกษตร ด้านประมง ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๑.....ชนิด ประกอบด้วย

๒.๑) ปลาเบญจพรรณ.....จำนวน.....๑.....(หน่วย บ่อ)

๓) สินค้าเกษตร ด้านปศุสัตว์ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....-.....ชนิด

๔) สินค้าเกษตร ด้านอื่น ๆ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....-.....ชนิด

๒.๒ ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรใน ศพก.มีดังนี้ (ในระบุด้านทุนการผลิตสินค้าเกษตรหลัก)

๑) สินค้า.....ข้าว.....มีต้นทุนการผลิต ดังนี้

๑.๑) ค่าเตรียมดิน.....เป็นเงิน.....๕๐๐.....บาท/ไร่

๑.๒) ค่าเมล็ดพันธุ์ข้าว.....เป็นเงิน.....๓๕๐.....บาท/ไร่

๑.๓) ค่าจ้างหว่านข้าว.....เป็นเงิน.....๗๐.....บาท/ไร่

๑.๔) ค่ายาคุมวัชพืช.....เป็นเงิน.....๒๒๐.....บาท/ไร่

๑.๕) ค่าจ้างฉีดยาคุมวัชพืช.....เป็นเงิน.....๑๔๐.....บาท/ไร่

๑.๖) ค่าปุ๋ย.....เป็นเงิน.....๗๖๐.....บาท/ไร่

๑.๗) ค่าจ้างหว่านปุ๋ย.....เป็นเงิน.....๑๔๐.....บาท/ไร่

๑.๘) ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง.....เป็นเงิน.....๔,๕๐๐.....บาท

๑.๙) ค่ารถเกี่ยว.....เป็นเงิน.....๕๐๐.....บาท/ไร่

๑.๑๐) ค่ารถบรรทุก.....	เป็นเงิน.....๒,๕๐๐.....บาท
๑.๑๑) ค่าเช่านา.....	เป็นเงิน.....๕๐๐.....บาท/ไร่
๑.๑๒) ค่าแรงตนเอง.....	เป็นเงิน.....๙,๐๐๐.....บาท
รวมต้นทุนการผลิต.....๓,๗๑๐.....บาท/ไร่	
รายได้.....๗,๖๖๐.....บาท/ไร่	
รายได้สุทธิ.....๓,๙๕๐.....บาท/ไร่	

๒.๓ รายได้ของเกษตรกรต้นแบบ มีดังนี้

๑) รายได้รายวัน (ได้รายวันจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกวันของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....

เฉลี่ยรายได้วันละ.....บาท/วัน

๒) รายได้รายสัปดาห์ (ได้รายสัปดาห์จากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกสัปดาห์ของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....

เฉลี่ยรายได้สัปดาห์ละ.....บาท/สัปดาห์

๓) รายได้รายเดือน (ได้รายเดือนจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกเดือนของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....

เฉลี่ยรายได้เดือนละ.....บาท/เดือน

๔) รายได้รายปี (ได้รายปีจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกปีของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ ข้าว ผักสลัด ผักสวนครัว ไม้ผล และปลาเบญจพรรณ

เฉลี่ยรายได้ปีละ.....๑๒๐,๐๐๐.....บาท/ปี

๒.๔ ประโยชน์ที่ได้รับ (ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง เกษตรกรรายอื่น และประโยชน์ที่เกิดกับชุมชนมีอะไรบ้าง)

เป็นแหล่งเรียนรู้และศึกษาดูงาน ได้แก่

- ส่งเสริมความรู้และทักษะด้านการเกษตร
- ถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ในด้านการเกษตร
- ช่วยสนับสนุนการพัฒนาท้องถิ่น ส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนและสร้างรายได้เสริม
- สร้างเครือข่ายและความร่วมมือระหว่างศูนย์เครือข่าย เกษตรกร หน่วยงานราชการ และองค์กรต่างๆ

๓. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์:

๓.๑ เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรของท่านมีการช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมหรืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แปลงเกษตรของท่านและชุมชนอย่างไร

- การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน ใช้ข้อมูลจากการวิเคราะห์และระยะการเจริญเติบโตเพื่อปรับปริมาณ และชนิดของปุ๋ยให้เหมาะสม ไม่เกินความจำเป็น เพื่อลดค่าใช้จ่ายและผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

- การทำนาแบบเปียกสลับแห้ง ช่วยลดการปล่อยก๊าซมีเทน ซึ่งเป็นก๊าซเรือนกระจกที่มีผลต่อภาวะโลกร้อน

- การงดการใช้สารเคมี ช่วยลดการปล่อยสารพิษสู่ธรรมชาติ ซึ่งเป็นผลดีต่อสิ่งแวดล้อมและความสมดุลของระบบนิเวศน์

- แปลงปลูกพืชผสมผสาน และการปลูกพืชหมุนเวียน ช่วยสนับสนุนความหลากหลายของสิ่งมีชีวิตในพื้นที่ เช่น แมลง ผีเสื้อ นก และสิ่งมีชีวิตอื่น ๆ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญของระบบนิเวศน์

๓.๒ ประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (ที่เกิดจากการทำกิจกรรมทางการเกษตร ใน ศพก.)

- การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน ใช้ข้อมูลจากการวิเคราะห์และระยะการเจริญเติบโตเพื่อปรับปริมาณ และชนิดของปุ๋ยให้เหมาะสม ไม่เกินความจำเป็น เพื่อลดค่าใช้จ่ายและผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

- การทำนาแบบเปียกสลับแห้ง ช่วยลดการปล่อยก๊าซมีเทน ซึ่งเป็นก๊าซเรือนกระจกที่มีผลต่อภาวะโลกร้อน

- การงดการใช้สารเคมี ช่วยลดการปล่อยสารพิษสู่ธรรมชาติ ซึ่งเป็นผลดีต่อสิ่งแวดล้อมและความสมดุลของระบบนิเวศน์

- แปลงปลูกพืชผสมผสาน และการปลูกพืชหมุนเวียน ช่วยสนับสนุนความหลากหลายของสิ่งมีชีวิตในพื้นที่ เช่น แมลง ผีเสื้อ นก และสิ่งมีชีวิตอื่น ๆ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญของระบบนิเวศน์

๔. ผลสำเร็จการทำงานให้ชุมชนในฐานะ ศพก. ที่เป็นเชิงประจักษ์

๔.๑ ผลสำเร็จการปฏิบัติงานในฐานะ ศพก. เป็นที่ประจักษ์

๔.๑.๑ มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่

เกษตรกรต้นแบบ เป็นตัวแทนเกษตรกรของอำเภอเข้าร่วมประชุมประชุมเชื่อมโยงคณะกรรมการ ศพก. และแปลงใหญ่ระดับอำเภอ และการเข้าร่วมในระดับจังหวัด. ประชุมกลุ่มผู้บริหารจัดการน้ำระดับอำเภอและระดับจังหวัด

๔.๑.๒ การให้บริการในการเป็นจุดอบรม ศึกษาดูงาน และเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้

เป็นเกษตรกรต้นแบบ Smart Farmer ของอำเภอเสนาให้ ที่มีความรู้ความสามารถ ในการถ่ายทอดความรู้ด้านการเกษตร สามารถเป็นจุดอบรม ศึกษาดูงาน ภายใต้งานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ของกรมส่งเสริมการเกษตร โดยมีความรู้ความชำนาญในด้านการเพาะปลูกข้าว สามารถเป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ทั้งภายใน ศพก. และ เครือข่าย ศพก.

๔.๑.๓ การให้บริการด้านการแก้ไขปัญหา เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงการรับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่

เกษตรกรต้นแบบ ให้บริการด้านการเกษตรต่างๆ แก่เกษตรกรและผู้สนใจ เช่น การเปิดให้เกษตรกรในพื้นที่เข้ามาใช้บริการตรวจวิเคราะห์ดิน และการผลิตเชื้อราไตรโคเดอร์มา การรับฟังปัญหาจากเกษตรกร ชุมชน เพื่อแจ้งแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ดำเนินการแก้ไขปัญหา หรือรับเรื่องเพื่อนำไปประสานหาทางแก้ไขในเวทีประชุมระดับอำเภอหรือระดับจังหวัดต่อไป

๔.๑.๔ การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวิชาการเกษตร

เป็นจุดที่ให้บริการข้อมูลข่าวสารและบริการด้านการเกษตรต่างๆ กับเกษตรกร เป็นจุดนัดพบในการพบปะพูดคุยของเจ้าหน้าที่กับเกษตรกรในพื้นที่ และเกษตรกรกับเกษตรกรด้วยกันเอง เพื่อให้เกษตรกรเกิดการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ ข่าวสาร และแบ่งปันข้อมูล เทคโนโลยี นวัตกรรม ที่เป็นประโยชน์ต่อการทำกิจกรรมเกษตร

๔.๑.๕ การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร (มีช่องทางในการขยายผลอย่างไร เกษตรกรในชุมชน หรือเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติต่ออย่างไร และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติอย่างไร)

ช่องทางในการขยายผลองค์ความรู้สู่เกษตรกร

- การให้คำปรึกษาโดยเจ้าหน้าที่เกษตรกรและนักวิชาการ
- การจัดฝึกอบรมและสัมมนาในชุมชนเกษตร
- การสร้างเครือข่ายเกษตรกรและกลุ่มเกษตรกร
- แปลงเรียนรู้ในพื้นที่จริง
- การสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชนในการเผยแพร่

ผลลัพธ์ที่คาดว่าจะได้รับ

- เกษตรกรมีความรู้และทักษะในการปฏิบัติที่ถูกต้องและเหมาะสม
- การเพิ่มผลผลิตและรายได้ของเกษตรกร
- การลดต้นทุนและการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ
- การปรับใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ ๆ ในการเกษตร
- การสร้างชุมชนเกษตรที่เข้มแข็งและมีความร่วมมือ
- การส่งเสริมความยั่งยืนและความปลอดภัยในด้านอาหารและสิ่งแวดล้อม

๔.๑.๖ การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชน หรือหน่วยงานในพื้นที่
ส่วนร่วมในการประชุมต่างๆ ในระดับตำบลและอำเภอ เพื่อเสนอแผนด้านการเกษตรเพื่อขอรับการสนับสนุน แก้ไขปัญหาด้านการเกษตรในพื้นที่ เป็นที่ยอมรับจากคนในชุมชนโดยเป็นผู้แทนของชุมชนในการติดต่อประสานงานขอความร่วมมือจากหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องในการสนับสนุนทางด้านปัจจัยทางการเกษตร ด้านวิชาการ ด้านชลประทาน ได้รับความไว้วางใจจากคนในพื้นที่ในการเป็นประธานกลุ่มๆ ต่างๆ เกี่ยวข้องภายในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นผู้แทนในการสื่อสารระหว่างเกษตรกรเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และเชื่อมโยงการผลิต การบริหารจัดการด้านการตลาด ในการผลิตข้าว โดยเน้นการสร้างเครือข่ายของกลุ่มเกษตรกร กลุ่มวิสาหกิจชุมชน กับหน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานเอกชน

๔.๑.๔ บทบาทในการเป็นประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อย่างไรบ้าง

ดำเนินการจัดประชุมร่วมกันระหว่างเกษตรกรผู้นำเครือข่าย ศพก.และเครือข่ายแปลงใหญ่ในพื้นที่อำเภอเสนาให้ กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อวางแผนการดำเนินงาน การประชาสัมพันธ์ สร้างการรับรู้ รับข้อร้องเรียน ปัญหาอุปสรรค และแนวทางแก้ไข ในพื้นที่ ให้ความร่วมมือ และบูรณาการการทำงานร่วมกับทุกหน่วยงานภายนอกที่ไม่ใช่หน่วยงานภายในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เช่น กระทรวงพาณิชย์ การศึกษานอกกระบวนและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) องค์การปกครองท้องถิ่น (อปท.) และภาคเอกชน ซึ่งส่งผลให้ ศพก. มีการขับเคลื่อนการทำงานอย่างต่อเนื่อง มีความเข้มแข็ง สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ เกษตรกรในพื้นที่เข้ามาใช้บริการตรวจวิเคราะห์ดิน และการผลิตเชื้อราไตรโคเดอร์มา และให้คำปรึกษาแก่เกษตรกรในพื้นที่ได้

๔.๒ ความภาคภูมิใจในการเป็น ศพก.

๔.๒.๑ ความภาคภูมิใจในการดำเนินงานเป็น ศพก. ในการร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาด้านเกษตรในชุมชน

เกษตรกรมีความภาคภูมิใจ จากการเรียนรู้ด้วยตนเองกับหน่วยงานต่าง ๆ ศึกษาหาความรู้ใหม่ ๆ ตลอดเวลาจากการอ่านหนังสือนิตยสารต่างๆ ข่าวทางโทรทัศน์ เว็บไซต์ สื่อออนไลน์ รวมทั้งการศึกษาดูงานเพื่อนำมาปรับใช้ในพื้นที่ของตนเอง จนประสบความสำเร็จ และได้จัดตั้งเป็น ศพก. ในระดับอำเภอ มีฐานเรียนรู้แปลงเรียนรู้ ข้อมูลวิชาการ ในเกษตรกรสามารถเข้ามาศึกษาเรียนรู้และนำไปปรับใช้ เพื่อลดต้นทุนการผลิต อีกทั้งยังเป็นสถานที่สำหรับจัดประชุมเชื่อมโยงคณะกรรมการเครือข่ายศพก. และแปลงใหญ่ในพื้นที่อำเภอเสนาให้ กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อวางแผนการดำเนินงาน การประชาสัมพันธ์ สร้างการรับรู้ รับข้อร้องเรียน ปัญหาอุปสรรค และแนวทางแก้ไข ในพื้นที่ ติดต่อประสานงานขอความร่วมมือจากหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องในการสนับสนุนทางด้านปัจจัยทางการเกษตร ด้านวิชาการ ด้านชลประทาน

๔.๒.๒ ความเป็นผู้นำและความเป็นจิตอาสา

๑) ความเป็นผู้นำชุมชนในรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ

เกษตรกรต้นแบบมีจิตอาสาและเสียสละช่วยเหลือสังคมอยู่อย่างสม่ำเสมอ มีภาวะผู้นำเนื่องจากได้รับการยอมรับจากคนในชุมชน ให้ร่วมงานต่างๆ ของชุมชน บูรณาการและประสานงานขอความร่วมมือจากหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องในการสนับสนุนทางด้านปัจจัยทางการเกษตรเพื่อมาพัฒนาเกษตรกรในชุมชน.....

๒) การเสียสละต่อประโยชน์ส่วนรวม

เสียสละพื้นที่ของตนเองจัดตั้งเป็นศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ศาลาเรียนรู้มีสิ่งอำนวยความสะดวกในการถ่ายทอดความรู้ที่มีโครงสร้างมั่นคง แข็งแรง อาคารถ่ายเทได้สะดวกสามารถรองรับเกษตรกรที่เข้ามาใช้บริการได้ ประมาณ ๕๐ - ๘๐ คน ภายนอกศาลาเรียนรู้ยังมีความรู้ สถานะที่สำหรับจอดรถ มีโต๊ะ เก้าอี้เพียงพอ สื่อ อุปกรณ์ และเอกสารสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ที่พร้อมใช้ในการถ่ายทอดความรู้ เช่น เอกสารประชาสัมพันธ์เผยแพร่ความรู้ ประกาศแจ้งเตือนการระบาดของศัตรูพืช ป้ายองค์ ความรู้ต่างๆ เครื่องขยายเสียงเคลื่อนย้ายได้ เครื่อง แผ่นป้ายองค์ความรู้ พร้อมรับเกษตรกรผู้เข้ามาใช้บริการ.....

๕. ข้อคิดประจำตัวในการทำงาน

เกษตรกรต้นแบบมีความเชื่อมั่นต่อการนำหลักวิชาการมาประยุกต์ใช้ในการทำการเกษตร โดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง มาปรับใช้ในการเกษตร ให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ ปลุกพืชแบบผสมผสาน มีรายได้หมุนเวียน มีภูมิคุ้มกัน ลดความเสี่ยง มีความขยัน ความซื่อสัตย์สุจริต และหาความรู้ใหม่ๆ เพื่อมาพัฒนาการทำการเกษตร เพื่อเป็นแบบอย่างให้กับเกษตรกรในพื้นที่ได้เรียนรู้และพัฒนาไปพร้อมๆ กัน.....

ส่วนที่ ๕ ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน

๑. ดำเนินงานถอดบทเรียน โดย (ระบุผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานถอดบทเรียน)

- นางสาวณมล พุกพิกุล เกษตรอำเภอเสนาให้.....

- นางสาวพรรณทิพา ลีทหาร นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ.....

